

Andreu López va criticar el pacte

Una llei poc usada

Enguany se celebra el vuitè aniversari de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, un aniversari que ens dóna una perspectiva del que ha estat, és i serà el català a les aules valencianes. La felicitació s'enceta amb un retall pressupostari al foment de la llengua.

Les línies en valencià augmenten tots els anys.

Amb 55 vots a favor, 30 absències i algunes absències es va aprovar el 23 de novembre de 1983 una de les primeres lleis de les Corts valencianes, la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià. Tan joiós aniversari calia que fóra celebrat per la Generalitat valenciana i ho va ser en un acte d'homenatge a les escoles que encetaren línies en català ara fa vuit anys. Un acte ple de triomfalisme institucional contrastat amb la posició reticent de les associacions representades.

L'experiència ha ensenyat a les escoles a actuar amb paciència. Possiblement dins de l'àmbit de l'ensenyament el compromís més important que marcava la llei és aquell on diu que l'alumne ha d'eixir de l'EGB coneixent a la perfecció totes dues llengües. Només hi ha dos tipus

d'ensenyament on es pot afirmar que es compleix aquest precepte: les línies en valencià i les línies d'immersió.

L'ENSENYAMENT IDEAL

Tot i que l'administració celebrava el curs passat l'eixida de la primera promoció de xiquets escolaritzats en valencià, la realitat és que en molts col·legis la iniciativa dels professors havia encetat aquestes línies molt abans que la Conselleria els donara la seua benedició. Els començaments en alguns pobles foren difícils, ja que a les mancances lògiques de formació s'afegien també les protestes de grups locals com és el cas del Col·legi Sant Antoni Abad de Fortaleny o el Joanot Martorell de Xeraco on bona part dels pares arribaren a enviar els seus fills a pobles propers per tal d'evitar

l'escolarització en la seua llengua natal. També bona part tornaren després d'un any. Però fins i tot avui dia en pobles com la Pobla del Duc hi ha conflictes per l'existència de línies.

Tots els col·legis que tenen encetada una d'aquestes línies afirmen que, tot i ser més fàcil el treball amb el suport de l'administració, aquesta no els en dóna tot el que seria desitjable. Tal i com comentava a EL TEMPS Carme Miquel, principal coordinadora de la Federació Escola Valenciana, associació que arreplega les petites formacions que defensen l'ensenyament en valencià, "com que no hi ha planificació ni cap tipus de previsions es produeixen situacions de difícil solució. Enguany, per exemple, a cinc centres amb línia han entrat professors que no estaven qualificats per a donar classes en valencià, i aquest reciclat-

ge hauria d'estar controlat per la Conselleria".

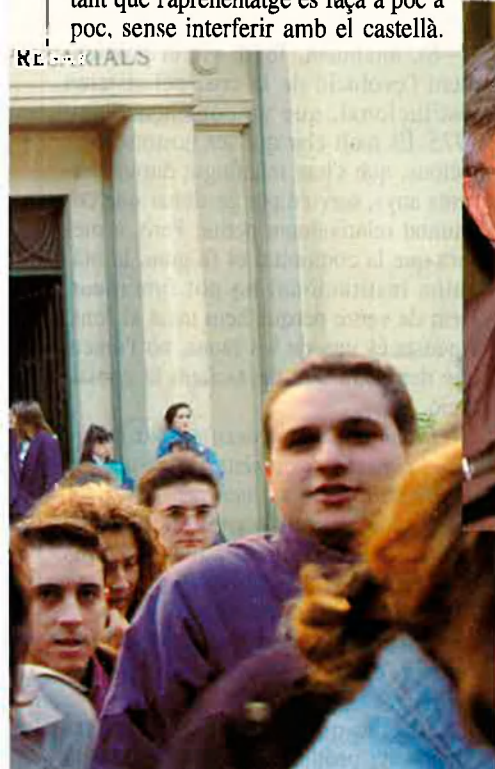
IMMERSIÓ I PROGRESSIÓ

Un altre sistema d'incorporació del català a l'aula és el programa d'immersió. Es preveu per a zones on hi ha una majoria de castellanoparlants. L'ensenyament es fa completament en català però amb una especial cura en determinar les diferències amb la llengua natal dels xiquets i intentant que l'aprenentatge es faça a poc a poc, sense interferir amb el castellà.

Atenent als resultats, no hi ha la seguretat que la Conselleria d'Educació tinga molt clares les idees quant a la normalització lingüística. En l'Acte d'Aniversari de la Llei d'Ús tots els representants de l'administració desplegaran un discurs triomfalista i ple d'esperances de futur. Cal dir que a la taula no hi havia cap representant ni dels pares, ni dels alumnes, ni dels mestres. En aquest escenari el molt honorable president de la Generalitat valenciana Joan Lerma es va permetre afi-

hagut campanya institucional de les línies en català. En última instància des de l'Escola Valenciana les promeses han estat considerades: "Si les declaracions d'Andreu López són el compromís per encetar una nova etapa de valencianització de l'escola, nosaltres hi donarem suport, com sempre hem fet en aquests casos", va dir Carme Miquel.

L'Acte, a més, coincideix amb la divulgació d'unes enquestes sobre ús del valencià totalment lloadores de la tasca de la

RAFA GIL

Andreu López i Joan Lerma prometeren millures per a l'escola en valència.

RAFA GIL

mar: "Tenim de la nostra part la raó fonamental que és la voluntat d'ús de tots els valencians", allò que no va aclarir era si dins d'aquest *tots* entrava també la seua Conselleria, ja que enguany s'ha retallat en un milió i mig el pressupost per a fomentar-ne l'ús. També el conseller va anunciar l'ampliació quantitativa de les línies fins a generalitzar-les: "Cal encetar una nova etapa que ens acoste als objectius que té marcada la llei dins d'un marc d'educació global". La Federació Escola Valenciana segurament veuria sobrepassades les seues esperances, ja que deu minuts abans Carme Miquel denunciava la gestió que havia impedit el funcionament normal de les línies i la frustració de molts projectes. També Josep Real, president de la Confederació d'Escoles Valencianes denunciava la falta de mitjans, la resistència marginal d'alguns sectors de la societat i la manca d'una crítica *saludable*: "Hi ha qui voldria usar la llengua només al casal faller, per parlar a la dona, etc."

Si bé el treball es fa lentament i progressivament, la realitat és que les declaracions de la Conselleria estan mancades d'un suport real. Com a botó de mostra pot servir el fet que tampoc enguany hi ha

Conselleria. Un exemple aclaridor del caràcter de les enquestes podria ser, per exemple, la pregunta "¿Creu que s'usa més el valencià a l'administració?". Tenint en compte que no fa deu anys que isquérem d'una dictadura, la resposta és òbvia. Les dades indiquen un percentatge de parlants i lectors de quasi un seixanta i quaranta per cent respectivament, als quals caldria sumar aquells que el parlen i llegeixen "un poc", amb la qual cosa s'arribaria a un vuitanta per cent.

Això sí, tant Antoni Garcia Miralles, com Carme Miquel, com el mateix Joan Lerma arremeteren sense treva contra el pacte lingüístic. "Rebutgem falsos conflictes, el nostre pacte es basa en l'ús normal de la llengua", va dir Carme Miquel. El president de les Corts va fer-li costat tot seguit: "El pacte és l'esforç del poble que ha treballat, és allò que cal renovar". Per part de l'administració, però, el seu rebuig visceral del pacte lingüístic estava més prop de la creença que la Llei d'Ús, el valencià de Canal Nou i altres actuacions semblants ja havien fet el seu particular pacte.

Xavier Mínguez

Resulta un sistema molt útil per a la valencianització de zones molt castellanitzades.

El programa, però, està poc estès, amb només 63 escoles en aquest curs. Des del curs 89-90 només s'ha augmentat en 21 centres la xarxa que, a més, ha demostrat la seua efectivitat per escolaritzar en totes dues llengües.

Un cas molt diferent és el programa més estès, el d'incorporació progressiva del valencià, que té una efectivitat mínima, ja que es limita a incloure l'assignatura de valencià en la programació del curs i donar algunes assignatures en la llengua. És l'opció més generalitzada i sembla que ho serà per alguns anys. L'administració no crea cap línia d'aquestes, sinó que recull les iniciatives dels pares que les demanen. En alguns casos, per necessitats internes, han tancat línies ja encetades, com al col·legi Les Rotes, d'Altea.